

ADVIES
Raad Secundair Onderwijs

23 november 2004

RSO/RLE/ADV/002

**Advies over de procedure bij voorstellen
van nieuwe kwalificatiebenamingen in het
deeltijds beroepssecundair onderwijs**

Advies over de procedure bij voorstellen van nieuwe kwalificatiebenamingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs

1 Samenvatting

- Een centrum DBSO dat een nieuwe benaming voor een kwalificatiegetuigschrift aanvraagt, voegt aan deze aanvraag tegelijkertijd een voorstel van opleidingskaart toe. Het advies over de nieuwe kwalificatiebenaming kan men dan baseren op concrete inhoud.
- Het advies over een nieuwe kwalificatiebenaming en bijhorende opleidingskaart is gebaseerd op beoordelingscriteria die de Raad voor het Secundair Onderwijs heeft vastgelegd.

2 Situering

Sinds het schooljaar 1995-1996 kunnen de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs nieuwe benamingen, die kunnen voorkomen op de kwalificatiegetuigschriften van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, voorstellen aan de administratie van het departement Onderwijs. Dit kan op basis van:

- artikel 10ter §2 van het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1990, zoals gewijzigd, houdende inrichting van het deeltijds beroepssecundair onderwijs;
- artikel 3 van het ministerieel besluit van 5 juli 1999, zoals gewijzigd, tot vastlegging van de benamingen die kunnen voorkomen op de kwalificatiegetuigschriften van het deeltijds beroepssecundair onderwijs;
- rubriek 4.4.3.7 van de ministeriële omzendbrief SO 66 van 30 juni 1999, zoals gewijzigd, betreffende de organisatie van het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Volgens deze regelgeving moet men een gemotiveerd voorstel – door middel van een voorgeschreven standaardformulier - vóór 30 november van het voorafgaande schooljaar, richten aan de bevoegde administratie van het departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De administratie vraagt advies aan de Vlaamse Onderwijsraad over de voorgestelde 'nieuwe benaming'. De onderwijsminister beslist, na kennisname van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, over het voorstel.

Volgens rubriek 3.1.1 van de omzendbrief SO 66 van 30 juni 1999 stelt de Vlaamse Onderwijsraad in opdracht van de onderwijsminister een profiel op voor elke DBSO-opleiding die leidt tot een kwalificatiegetuigschrift. Deze opleidingskaarten kwamen tot stand met procedures die de geldigheid en de haalbaarheid moeten waarborgen. De onderwijsminister keurt ze formeel goed op basis van het advies van de inspectie. Hierdoor krijgen ze een bindend karakter. Ze worden rechtstreeks ter beschikking gesteld van de betrokken onderwijsverstreckers. Elke opleidingskaart bestaat uit twee delen:

- een beknopte beschrijving van de doelstelling van de opleiding
- een beschrijving van het basispakket in rubrieken.

3 Advies

Aangezien er een duidelijk inhoudelijk verband bestaat tussen enerzijds het voorstel van een nieuwe kwalificatiebenaming en anderzijds een opleidingskaart, stelt de Raad Secundair Onderwijs voor dat een centrum DBSO bij zijn aanvraag van een nieuwe benaming die vermeld kan worden op het kwalificatiegetuigschrift van het DBSO eveneens een voorstel van opleidingskaart toevoegt.

De Vlor zal dit voorstel van opleidingskaart samen met het voorstel van nieuwe kwalificatiebenaming beoordelen in een advies op basis van de onderstaande criteria (zie bijlage).

Om in overeenstemming te zijn met art. 9 – 3° van het besluit van de Vlaamse regering houdende inrichting van het deeltijds beroepssecundair onderwijs van 31 juli 1990, zoals gewijzigd, zal het voorstel van nieuwe kwalificatiebenaming en opleidingskaart eveneens de basis zijn voor een advies van de Vlaamse Onderwijsraad over de beroepscompetenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs. De Vlor zal hierbij eveneens rekening houden met relevante beroepsprofielen opgesteld door de SERV.

Op zijn vergadering van 23 november 2004 keurde de Raad voor het Secundair Onderwijs dit advies unaniem goed. Er waren 20 stemgerechtigde leden aanwezig.

Robert Lenaerts
secretaris

Patrick Weyn
voorzitter

Bijlage: Beoordelingscriteria voor de voorstellen voor nieuwe kwalificatiebenamingen en bijhorende voorstellen van opleidingskaarten

De beoordeling van de voorstellen voor nieuwe benamingen, die vermeld kunnen worden op de DBSO-kwalificatiegetuigschriften, gebeurt aan de hand van de volgende criteria zoals de Raad Secundair Onderwijs ze in de vergadering van 23 november 2004 heeft goedgekeurd.

Deze zijn:

- de specificiteit van het DBSO;
- de arbeidsmarktgerichtheid;
- de motivatie bij het voorstel;
- de inhoud;
- de benaming.

1 De specificiteit van het DBSO

De specificiteit van het DBSO moet blijken uit de functiegerichtheid van de opleiding. Men moet de benaming zo kiezen dat er geen verwarring mogelijk is met de bestaande benamingen in het ASO, TSO, BSO en KSO.

2 De arbeidsmarktgerichtheid

De opleiding, waarvoor een kwalificatiebenaming wordt aangevraagd, moet arbeidsmarktgericht zijn.

3 De motivatie bij het voorstel

De motivatie moet getuigen van weldoordachtheid. Dit moet onder andere blijken uit:

- de niet-gradagebondenheid van de opleiding;
- de onvoorwaardelijke instap in de opleiding;
- de mogelijkheid tot arbeidservaring tijdens de opleiding;
- de mogelijke band met aanverwante opleidingen.

4 De benaming

De benaming moet onder andere aan de volgende voorwaarden voldoen:

- ondubbelzinnig zijn;
- taalkundig correct zijn;
- geen synoniem zijn van een bestaande kwalificatiebenaming;
- een benaming zijn van de beoefenaar van een (deel)beroep of functie;
- sekseneutraal zijn.

De benaming mag niet in strijd zijn met vroegere adviezen van de Vlaamse Onderwijsraad.

5 De inhoud (voorstel van opleidingskaart)

De benaming moet de inhoud van de opleiding dekken. Indien het een gereguleerd beroep betreft, dan moet de inhoud van de opleiding voldoen aan de voorwaarden die voor het beroep gelden.

De inhoud van de opleiding wordt beschreven in een voorstel van opleidingskaart die uit twee delen bestaat:

- een beknopte beschrijving van de doelstelling van de opleiding;
- een beschrijving van het basispakket in rubrieken.

5.1 Doelstelling van de opleiding

De doelstelling verwoordt welke vaardigheden men van de jongere die zich in de opleiding kwalificeert, mag verwachten. Die vaardigheden situeren zich op het niveau van de beginnende werknemer.

Hierbij wordt het volgende begrippenkader gehanteerd:

- *zelfstandig*: een grote opdracht alleen kunnen uitvoeren;
- *in teamverband*: hetzij samen met anderen eenzelfde taak uitvoeren, hetzij een deelaspect van een gezamenlijke opdracht alleen uitvoeren;
- *onder leiding*: (een reeks) in volume beperkte opdrachten die iemand anders opdraagt, uitvoeren;
- *onder begeleiding*: ondersteuning bieden aan de persoon onder wiens verantwoordelijkheid men werkt;
- *alternerende opleiding*: een opleidingsconcept, gericht op het leren door beroepspraktijk én door een aangepaste vorming waarbij deeltijds leren in het centrum deeltijds onderwijs wordt afgewisseld met een werkplekopleiding of werkplekervaring, en waarbij tussen beide een inhoudelijke wisselwerking bestaat.

5.2 Basispakket

Het basispakket bevat een geheel aan items dat men *minimaal* moet aanbieden aan iedere jongere die zal deelnemen aan de kwalificatieproeven. Het staat het centrum voor DBSO vrij om dit basispakket aan te vullen met een *uitbreidingsgedeelte* in functie van de lokale vraag van het arbeidsveld.

Het centrum voor DBSO beslist in functie van de *individuele leerweg* van elke jongere op welke plaats de items uit het basispakket worden aangeboden:

- in het centrum voor DBSO;
- in een meewerkende school;
- in een centrum voor erkende vorming;
- tijdens de lessen algemene vakken;
- tijdens de lessen technische en praktische vakken;
- op het bedrijf.

Het basispakket wordt niet uitgedrukt in "opleidingsduur". Die is immers afhankelijk van:

- de beginsituatie (formele en informele vooropleiding);
- het volgen van een al dan niet alternerende opleiding;
- de individuele mogelijkheden van de jongere.

Het basispakket bestaat uit algemene items (keren in iedere opleiding weer, maar anders in te vullen) en specifieke opleidingsgebonden items. Voor de algemene items geldt de volgende toelichting:

- *Vorbereidende werkzaamheden en nazorg*: alle activiteiten die voorafgaan aan de eigenlijke beroepsactiviteiten of die ze afsluiten, zoals het inrichten van de werkplek, schoonmaken, gereedschap onderhouden en wegbergen.
- *Werkmethode*: inzicht in de volgorde van handelingen bij het uitvoeren van een opdracht en de plaats van de uit te voeren opdracht in het productie- of arbeidsproces
- *Praktische kennis van specifieke aspecten van veiligheid en gezondheid en elementaire EHBO-technieken ... t.e.m. specifieke aspecten van milieuzorg*: praktische kennis betekent hier letterlijk toegepaste kennis van bedoelde onderwerpen en de wetgeving terzake.
- *Praktische kennis van uitrusting en materialen*: praktische kennis betekent hier letterlijk toegepaste kennis van alle ter zake doende gereedschappen, machines, kledij, onderhoudsproducten, verwerkings- en verbruiksgoederen, ...
- *Sectorinformatie*: praktische inzichten in de geplogenheden in de sector (uurregelingen, vakanties, premiestelsel, enz.), de organisatie van een bedrijf of instelling en de eigen plaats binnen een organigram.